

16.

ACC. N:R M. 16446:1-28.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Gerd Englund*
 Härad: _____ Berättare: *Oskar Larsson, T. Esplanaden*
 Socken: *Lunds stad* Berättarens yrke: *måbarmästare*
 Uppteckningsår: *1965* Född år *1898* i *Lund*

Stadstraditioner I s. 1-28.

LuF 126

Skriv endast på denna sida.

M. 16446.

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: Oskar Larsson
" födelseår: 1898
" födelseort: Lund
" yrke: Kilare

Makes/makas namn: Karla Larsson
" födelseår: 1906
" uppväxtort: Börriinge
" yrke: Hemväfver

Faders namn: Nils-Elof Larsson
" födelseår: (1865-66)
" uppväxtort: Lund
" yrke i staden: Tegelbricksarbetare
" yrke före ev. inflyttning till staden: /

Moders namn: Benedikta Larsson
" födelseår: /
" uppväxtort: Ystad
" yrke i staden: /
" yrke före ev. inflyttning till staden: /

Farföräldrars yrke: Kötkhandlare
Morföräldrars yrke: /
Antal syskon: 2

Det var inte brukligt, att man gjorde någon urskiljning på olika stadsdelar i sagesmannens berättelser. Man kunde tala om "Gamla Stan" och "Nya Stan." I sistnämnda stadsdel el. "Nöden", som den också kallades, bodde mycket arbetare. Många hade sina arbeten vid Bindgarnsfabriken, som låg vid Prästegatan. Det var också gott om höker och kantverkare: "Det fanns nästan ett hökeri på varje hörn - ofta var det så, att från skütte om hörnet, mellan husen ägnade sig åt hantverk. Dit gick ofta arbetarna på sina vildlagorster och köpte sig en bit smet och åt upp den där." Bebyggelsen bestod mest av enböringshus med vindsvåning och ofta med en linbälänga in mot gården. I Nöden bodde även mycket judar. Deras överstepräst, som hette Aleusky(?) släktade allt åt dem - de åt mycket kött men fick ej

16 2

äta fläsk. Judarna var till större delen afförsuina
och många var klockmakare. Deras seder och be-
teende skilde sig i vissa fall ganska markant från
den övriga befolkningens: "När någon jude var död,
så hade de sina särskilda ceremonier för sig - det
satt gråter och gäst och gästade innan begravningen,
och likadant var det, om någon var sjuk. De följde
kistan och liket ut till Kalmången, och där
kastade de stenar på den. Jag minns också något spe-
ciellt de hade i dörren. Det var liksom en plit-
bit, och i den låg ett papper med något skrivet på
att det jag inte. Så fick de ja inte tända ljus på
lördagar - jag var ofta inne hos Kats och tände de-
ras ljus."

"Judarna var nog ganska respekterade bland
de andra, men jag minns, att när jag var yng.
skrek ofta pojkar på gatan: Jude, jude, skjon-
ten längre ut! Något som jag ser -

skilt hade värde till hos judarna var den starka
sammankommanden bland dem, och hur de hjälpte
varandra, om någon bland dem, hade det svårt.
Det förekom ingen ^{direkt} spänning mellan befolkningens
de olika delarna av staden: "Man kände nog
en viss respekt för de utbesträdda, men samtidigt
gladde man snitt på dem. Det värde ju vara
fel med så mycket vika och samtidigt så myc-
ket fattiga. Studenteren var pigga - jag tyckte
bra om dem - men i allmänhet använde de sig
lite för intellektuella i våra kretsar. Vi hade
stor respekt för läkare och sjuksköterskor.
Prästeren var inte av intresse för oss i Nöden.
På 1850-talet bestämde prästerna allting
och hur det var då, har nog folket aldrig
glömt - och som de ljäger och vider sig!"
Människorna i Nöden omgäddas till mycket
med varandra, även om man direkt inte

kan kalla sammantråkningen utpräglat: "vi län-
te men steker och knuffe för att komma i berö-
ring med varandra." Till Helgonabacken gick
man om söndagarna och tog ut korg och kof-
fe med. Stadsparken var ett ansett grönom-
råde. Varje måndagseftermiddag sommartid
gick ofta fjar och bara ut till Folkets Park
med utkorg. Där lekte barnen, och så små-
ningom kom även fäberna från sina arbeten
dit fram på kvällen. Då dukade man upp,
vad som fanns i utkorgen, och senare på
kvällen kunde också man och hustru ta sig
en dans. Några särskilda parkområden för
de olika samhällsklasserna ej känt.

Fadern arbetade vid Åneströps tegelbruk
och senare även vid Kaniks tegelbruk. Hans ar-
bete bestod i att klippa av färdigpressade teg-
let i bitar och packa dem i en låda. Arbetet

5
började omkr. kl. 6³⁰-7 och slutade vid 5-6-tiden
på eftermiddagen. Den vintern var arbetstiden
korta. Fadern lät sig ej själv med arbetsred-
skap. Sagesmannen kom sig minns, att lönen varde
sig omkr. 15kr/veckan. Den räckte inte helt för
familjens behov. Arbetsgivarerna gick ofta omkring och
kontrollerande arbetet: "Vi kallade honom "Gad'Inde",
för han hade ett stark skugg och var desutom
religiös. Jag vill minnas, att arbetsgivarerna ordna-
de fester ibland vid julen för de anställda och
deras familjer. Då bjöds man på julmat, och de
sjöng fröreligiösa sånger. Jönsson (arbetsgivarerna) vil-
le också göra, att vi arbetare skulle gå på
de fröreligiösa mötena. Jag kan inte erinra mig
att någon utdelats till de anställda vid regel-
bruket." Lade vi var medlem i tegelbruksarbetarnas
fackförening. Han hade inget tillfälligt arbete
under vissa årstider - ej heller något extraarbete.

Modern var hemman och skötte hushållet: "Vi var
ung av den åsikten att morsan skulle vara hem-
man." Det fanns tre barn i familjen; förutom
sagesmannen själva fanns en äldre syster och en
äldre bror. Systemen började tidigt att hjälpa
till i köket hos fru Halmer, som hade ett kant-
lag på Tomtegassgatan. Brodern fick också bör-
ja redan i skolåldern att låna pengar till hu-
set: "Han fick en diverse pålägg - ofta var det
springpojksjobb." Sagesmannen började redan
vid sju års ålder att arbeta som springpojke
vid Bländer-Larssons Conditori, och där arbetade
han hela skoltiden. Han var mycket omtyckt av
förestandarinnan. Inkomsten blev 1.50 - 2.00 öre/vecka,
och dessa pengar gick till hushållet och till
kläder åt barnen. Jungs synpunkter rörande lämp-
liga och mindre lämpliga arbeten för barn.
Jungs regelbundet återkommande sysslor i hemmet.

7

Sagesmannen föddes på Högsten. När han var i 7-8-årsåldern flyttade familjen till Kersgatan. Huset familjen flyttade till var ett envåningshus med vindsvåning. Det rymde en tvärvåningsenhet, som disponerades av värdinnan plus tre tvärvåningsenigheter. När huset byggts och av vem det byggts, är inte känt: "Ripen ägde vingar hus och trinter, och en gammal palis, som förresten var en känd figur här i dand, gick runt och tog upps hyrn." Det gjordes mycket lite reparationer och det skatte i regel hyresgästerna om själva. Hyran var omkring 20 kr/mån och det vidde ett ganska gott förhållande mellan hyresgäster och värdinnan, som hette Hanna Persson. Hon ägde även en ujjälkafför i samma hus. Man flyttade förmodligen för att få en bättre bostad: "Ofta kunde det vara lite si och så med grannsämja och så." Familjen ägde en tvärvåningsenhet. Luvman

ACC. N:R M. 16446:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

kallades "gtherum" och "innerum", och inget av de
 sa var direkt avsett som sovrum. Gäster kunde
 få slå sig ned i kirket el. i något den av rum-
 men. Säger mannen minns ju inte så mycket av
 möbleringen i kammet: "Vi hade en pinsoppa
 och några sängar. Sängarna var stora och dj-
 pa och hade somrade soker på gylarna. Spök-
 barnen hade de väl mest i sin barnsängar de
 också. Jag minns ju inte så mycket från mitt hem
 i det avsedet - jag var ju yngst. I sängerna
 hade vi fjäderbäddar och underlakan, och över
 hade vi täcken. Det var också mycket rentligt,
 att man skulle ha ryggstöverkast. Jag vill min-
 nas, att det var något slags stjärnmörster på
 dem. Vi hade också ett runt bord med somrade
 ben i ett av rummen och ett större skap, som
 farsgrubben kallade "pillestalen". Där förvarades
 kläder, och det var också försen med smifack.

där man och far hade sina hemligheter. En byrå
fanns också. Man hade mycket krukonster i
fönstren. "Blodsorgar" tror jag man kallade någon
sort droppliknande blommor. Man och far köpte
sina möbler på marknad. Någon särskilt fin
möbel fanns ej i hemmet, men sågsomman
sagde, att det var ganska många, som ägde en
physiognomi, och det ansågs fint. Både i rum
och kök var det trägolv. De var täckta
av träsmattor. Golvorna sandades inte i det
Larsson'ska hemmet, men det var annars mycket
vanligt, att man sandade och beströdde gol-
ven med ena, om de var av sten el. tegel (vid
belger). Både rummen uppvärmdes av en järn-
kamin, och i köket hade man järnspis. Man
hade med kol och "piunar". Som belysning
brukades fatglampor. Man tände dem i skym-
ningen. Föräldrarna var inte direkt nöjda

med basladen, men det fanns inte bättre att komma över till det pristägen, men orkade med.

"Vi använde smör bara om söndagar-
na-annars var det fett i vardagslag. Jag minns
att amerikanare skrev hem: "Vi har det så bra så
vi äter smör i smör", och ville med det visa,
hur mycket bättre de fått det i Amerika. Spickesill
var mycket ovanligt. Vi åt också mycket färsk sill
och fisk. Limhus-sillan ansåg ju särskilt fin.
På den tiden gick fiskhandlaren omkring med
sina rullebärrar med sill. Vi åt mycket häst-
kött ibland också, men det fanns många, som in-
te ville äta hästkött. Det är ju ganska konstigt,
för hästen är ju ett lika viligt djur här som
något annat." Man drack mjölk så gott som
dagligen, och knäcke förekom ofta. Det var in-
te ovanligt, att man blandade det med likör.
Mat och dryck var inte så varierande: sill o. pota-

11
tis, fläsk och potatis, böror dycks ha varit stä-
ende vätter. Det var också vanligt att lägga
bröskanter i mjölk och äta detta efter maten.
Någon färdiglagad mat köptes inte. Grönsaker i
mycket liten utsträckning: rödbetor o. morötter van-
ligen. Man hade från vintiderna om dagen: middag
och kvällsmat. Middagen åt man kllockan halv
och bestod för det mesta av potatis o. soppa av
månat slag samt gröt. Kvällsmaten äts vid 6-7-
tiden och bestod vanligen av potatis o. sill.
På söndagarna blev det alltid lite extra: en
stek och någon fruktkräm el. krmkatt till ef-
terrätt. Man åt för det mesta i köket, men
vid högtider satt man i rummet även.
Det var alltid var duk på bordet och i-
bland även duk. Vattnet fanns i hemmet så
långt tillbaka som man kan minnas.
På söndagarna brukades vetebröd - mat brödet

köptes och lite skorpor ibland. Tomater åt
man inte alls och inte heller sydfrukter: "Det
skall jag säga, att tomater fanns inte att få
vår jag var barn." Specier köptes i häkerier.
Och och textilier köptes mycket på marknader.
Strumpor sticlades i hemmet. Öl och dricka
bryggdes ej. "Men det fanns gott öl på den tiden."

Familjen bodde vid Anstadsbyns tegelbruk vägen
är även, och då hade man två grisar
och lite höns. Det var enbart för eget bruk.
Husdjuren utfodrades med utvaxter, som fa-
dren hämtade vid fru Kalmers bespisning på
Tomegapsgratan. I gengäld fick hon en av de
färdig gödda grisarna. Man ägde koloniland
i Nöden: "Var och jag hade ett koloniland
ett tag. Den låg vid Prenegratan. Så små-
ningom kom land efter land att försvinna.
De började ju bygga där i stället. Jag vet

inte, när vi anskaffade landet. Det kunde ha varit omkr.
1910 någon gång. Vi odlade potatis, morötter, rödbetor
och rädisor i vårt lund. Man syltade lingon och
lade in gurkar och rödbetar i ättika. (När vi bodde
ute vid tegelbruket, hade vi ett litet riken, där
vi växte flösket) Konservern för varades i en li-
ten kanna under krukst. Där var inte stor plats.
Potatisen brukade vi få frön i vedboden på
gården. Det var nog vanligt att vi stekte un-
ten. Kaffet malde vi i kornen hemman och li-
kade det med kaffebor. Svårt kan man
nog säga, att man gjorde under krigstiden -
det var att knappa in på både korn och bräns-
le. Kvicksanten äts gemensamt, medan i
regel bärnen åt sin middag, d.v.s. smörgå-
sar, i skolan. Fäskan hade också smörgåsar
med sig jämte mjölk st. vagnvagn. Tjuven be-
hövde sin och åt under kvicksanten i hemmet,

och det var tillåtet att pruta under vintiden. Kniv
och gaffel användes som bestick. Man hade en
cantservis, som användes vid alla tillfällen,
men det fanns en finare kaffeservis. Den var
särskilgen köpt. Rött porcelän förvarades i köks-
skåpet. Matbjudningar förekam i samband med
släkt. Då inbjöds i regel bara släktingar, och
man drucke på bordet i rummet. Kaffebjud-
ning kunde förekomma vid högtider t.ex. vid
jul och vid bevärfedagar. Det druckes i
rummet och till kaffet bjöds hembakat bröd.
Vid jul kunde man ta lite sprit till vatten.
Det var också vanligt, att mannaen tog en
toddys i samband med kaffebjudning vid julen.
Toddys bestod av konjak, varmt vatten och vicker.
Madeiravin förekam någon enstaka gång i rum-
met - även då vid julen. Anars var bränn-
vinet vanligtast, och det köptes vanligen lite

varje veckoslut. Ök kunde förkomma i vardagslag.
När det var allvarligt brukade slottsläkare
Rydberg vid Stortorget tillkallas. Klaka besöktes.
Det fanns en lokum och en i Flädie: "En kamrat
till mig som fått skuggsvamp fick hjälp av Flädie-
gubben. Jag och min kamrat cyklade ut till honom
en söndag. De gick in i en kammar, medan jag
fick väntan utomför. När de kom ut efter en stund
kunde min kamrat fått väldigt Gurst medikament per-
lat i ansiktet. Proceduren upprepades efter några
veckor, och minsann blev han inte färdig
bort igen! Vi tog själva bort vårtor en gång
också. Jag minns, att vi lå strök med en fläsk-
svål, som vi sedan grävde ner vid ett träd, så
gick vi tre gånger runt trädet och efter några
veckor var vårtorerna borta. Hade vi tand-
värk, lade vi snus i tanden — men vi besökte
faktiskt tandläkare också. Han hette Svensson

och hade sin praktik på Klostergatan." Feberkuror
meder fanns i hemmet. Föreläsningar skedde mest
i hemmen. Det fanns en barnmorskan, som an-
litades av Nötnjakket - fru Melander. Modern
låg några dagar efter föreläsningen, och bar-
nen kunde annars anläggs i tvättstugan. Det
var tilligt med bakväggheterna: "Någon gång
i vintern gick vi grubbbar i Skolan till varm-
badhuset. Annars var det att ta en badja med
varmvatten och tvätta sig ordentligt - ung.
var 14:e dag." Det fanns läss och man fönt-
ade med formalin på väggarna, där "skänkter-
ar" satt. I veckan fanns gott om vittor och
man lade ut vittgift för att utrota dem: "Jag
minns, när gott om vittor det fanns på bageri-
gården, där jag jobbade. Den låg ungefär där
Borgs och Eps nu ligger. På morgnarna stod
vi på pass och öppnade uthusdörrarna."

och vittorerna formligen vätte ut. Vi knäppte dem med
käppar el. skovlar. Hållsvården gav oss 10 öre
per vittorians. Både läss och vittor var heller inget o-
vanligt i "finare" hem på den tiden. "Mokern stän-
dade dagligen. Till städningen användes sopborste,
skurborste, sparr o. trosa. Skurborsten var även i
användning vid tvätt. Som tvättmedel användes så-
pa, soda och något, som kallades Ladig's tvättpulver.
"När jag och min fru år 1935 flyttade in här i
hyreshuset, ansågs det som en lyxen av våra gran-
nar i Näden." Man tvättade i bygghuset, och
gemensamt tvätt förekom inte. Tid för småtvätt
och stortvätt var mycket varierande. Många hyr-
des här en familj, som bodde i arbeten. Vad o.
en prenumererade i regel på sin tidning. "Lunds
arbetares bageriförening" låg vid Ribbygatan.
Den grundades ganska tidigt och sagesmannens fa-
der var 1:e medlem: "Tack för att vi

uppkände de kooperativ affärsrörelserna - man
fick en annan billigare! Jag var pigg på den tiden,
då den skedde någon gång i början av 1900-talet.
Det var svårigheter för dem i början." Det var
nog inte så ovanligt, att man hjälpte varandra
att passa barnen - ej heller att man gav va-
randra hjälp vid kooperationer. Sagesmannen
var med i sjukhusen men ej föräldrar.
Begravningskassor fanns även och förhållanden
föräldrar med i en sådan. Reaktionen inför
dess anordningar var positiv. Likaså var
man positivt inställd till fackföreningsrörel-
sen, även om det medförde en viss oro att
vara med i en sådan: "Det är klart, att det
har hänt i partigången i början - arbetsgivarna
hade ju med avsked." Det var lidigt med
socialhjälpen. Många, som var sjuka en längre tid,
fick Fk/M:edag, och detta först efter kriget.

ACC. N:R M. 16446:19.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Grönroosens Vestrund och Berger arbetande med kommunalt understöd, men denna hjälp var långt ifrån tillräcklig: "Jag minns, att Grönroosens lämnade ut lite extra pengar till arbetarna - en viss summa för varje barn, då de var arbetslösa under kriget.

"Julbarnen" erhölet välgörenhet vid julen - man fick genom arbetsregionen lite gratifikation t.ex. kläder." Vid jultid skickades även vi barn till Grand Hotel för att få julgäster. Lite kaffe och bröd var fick vi också. De gamla fick gå till Bedarna el. Föreningshemmet och äta gröt och smörgås."

De gamla omhändertogs i stor utsträckning av barnen. I ansett fall blev det Fattighuset (nuv. Stadsgården) Gubbarna fick hjälpa till att "slå stov", om de ej skötte sig, och kvinnorna fick hjälpa till med t.ex. käksarbete. Överför ingång en står en skylt med inskriften: "Den som ej vill arbeta, skall heller inte ^{äta} (arbeta)." "

De gamla, som var arbetsförmågan, kunde klara sig på sådana arbeten som t.ex. träthugg
o. stålning hos viken. Det var icke desto mindre
ett ganska tungt arbete, och de gamla och li-
ka så de arbetsförmågan fick förlita sig till
släktingars baraktighet i stor utsträckning.

Familjen tillhörde statskyrkan: "Genom
dopet och konfirmationen var man medlem i
statskyrkan, men det blev inte mycket mer. Vid
jula gick vi i kyrkan - men flera gånger om året
blev det nog inte." Jag utvannings i fråga om
religionen. Jag åsikter om frikyrkorna. Ej af-
konbön, ej heller bardsbön lästes i hemmet. Ej
husandakt. Men föräldrarna lade stor vikt vid
konfirmationen: "Det var en riktig högtid
för mor och far, och så såg nog de flesta
på konfirmationen. Det var ju mycket så -
och är alltjämt, att folk bara följer traditionen

utan att tänka-folk är inte så upplysta ända- än
mindre var de det på den tiden.

Man hade inte så mycket tid o. ark över att läsa. I
sagesmannens hem läste man "Arbetet" och "Tids-
fördriv". Sagesmannen läste i 15-16-årsåldern
Brindbergs: "Kärlämmet" och mycket Engström.
"Som grubb köpte man mycket serier t.ex. "Ri-
valda Riualdinn" och andra rafflande saker. Ung-
domarna sjöng gärna valserisor och skillingtryck:
"Ålper's vis", "Elvin Matigan", "I Paris lär var
min lycka gjord". Det gick ej med fort om att stu-
dier. Ekonomiska kursen skedades. Förälb-
rarna ansåg att dattern borde bli sömmerska,
och att yngste sonen borde bli sadelmakaren.
Både yrken ansågs rejält och bra på den tiden.
"Tre Blander-Larsson ville jag skulle bli boga-
re. Men själv ville jag bli målare, och vid 17-års
ålder började jag som målartärning - det var

jag och 7-5 pengar kl. Efter 7-5 år fick vi våra gamla
brev. Som lärpojkar hade vi inget att göra vintertid, och
vi skickades då till målar-skolan, som hette på Käte-
Larab-kolan. Där lärde vi oss färgmåling och hade un-
der den tiden inget betalt. I fackföreningen hade
vi en Studiecirkel, där vi läste lite engelska och
nationalökonomi. Vi diskuterade rätt mycket och
dit kom t.ex. prof. Aspelin och portale. Där
pigick i några år. Jag var också med i "All-
männa Sångföreningen".

I hemmet lästes tidningen "Arbetet", och man
höll även på det socialdemokratiska partiet.

De yngre var ju ofta lite mer frälsiga och
höll på ungdomskolon - men någon sådan utställ-
ning mellan äldre o. yngre i vår släkt förekom inte.
Man ville vara diplomatisk också. De var ung-
skarpare i propagandaens förr. Och vid Hårstrejken
uppgick riktiga skärmytslingar och militären

fick gripen in. Söderström prof. som Vigfors och Viket
var mycket politiskt engagerade och stod på vår
sida. Arbetarkommunen försökte också att i första
mängdliga min engagera politiska talare, som var
akademiker. Jag gick ofta på Folkets hus
och hörde på politiska föreläsningar. Det medförde
nog en del risken att vara med i arbetarpartiet -
kanske mest på mina föreläsningstid, men jag
vet, att när jag under mitt arbete ibland prö-
fat om politik och sånt, så har mina kamrater
sagt till mig: "Du Lersson, låt sitta, du har ju
arbete!" Man tyckte bra om förutning och för-
ler. Ingen kritik mot kungens död. "Kung Oskar"
på ryggen.

Dop: Det var vanligt med dop i hemmet - även på länsvittet. Vid sagesmannens dop förekom an-
vändning - ett bekräftat faktum. Han döptes hem-
ma, och familj och släkt var närvarande. Fäster och
fästors uppträdde som gudmor o. fästor. I gud-
morsgiva utdelades en sked. Man bjöd på kaffe.

Konfirmation: Konfirmerades i Domkyrkan.
En Bländer-Larsson skänkte konfirmationskardygen
(värkblei cheviat) och psalmbok. En fästors skänkte
en svart skärmasösa. Man bjöd på kaffe i
hemmet och familj, släkt o. vänner var närvaran-
de. Konfirmanden fick av föräldrarna ett fick-
ur med ungglad kedja. Man gav varandem
konfirmationsminnen (kort). Två av pojkarne
var klädda i grå ordnalskardyger. De var från
landet. Flickorna i svart. "Sedan var man
stor, tog ett blase och gick på bän om
kontrollerna." Kortbyxan utbyttes mot långbyxor.

ACC. N:R M. 16446:25.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Måhappar och skensexor förekom mest i högre
kretsar enligt sagesmannen. Föräldrar kunde
ä. Silver- o. guldbröllop. Sagesmannen vigdes i
Ridhuset - alltså borgerlig vigsel. Föräldrar
kunde både parterna äta mat i kytkan. Anvande-
ring. Begravning: Den døde lades i uthus på går-
den. Rummet klättes med lakar och man lag-
gar vilt. Man klädde blomkransar i fruktstam och
svart vitt papper, så att folk kunde se, att det
var sorg i huset. Man lade även sand utan-
för på gatan och en- el. granis. Sunden köpte
man av "Diden" i "Didingåren". Blommar och kom-
sar förekom. Föräldrar begravs på Norra
Kyrkogården. Kaffe inlägs på "Londitoriet", när
fakern lag.

Vid kamradagar fick barnen kaffe o. lite extra
till det. Vid födelsedagar hade man ofta en
liten bjödning och de inbjöda kom mest

ACC. N:R M. 16446:26.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

presenter. Vykort skickades vid bevärsdagar.
50-års dagar firades under lika festliga former
som nu.

Nyåret: Vi brukade gå till Domkyrkan och
sitt utanför dör vid tålslaget. Fyrverkeri
förekom, och man sköt med gevär. Både för-
äldrar och barn rekade in det nya året.

Trettonhelgen: /

Fästlagen: På måndagarna under fästlagen
ät familjen fästlagsbullar. De utgjordes av van-
liga betbullar, som man åt med kokande mjölk.
Man hade vis beprytt med fjädrar.

Påskan: Det var inte vanligt, att barnen klät-
te ut sig, ej heller fäste man hävar el. visade.
Tugg förämbingar i klätsel el. lemnadsrätt Lång-
fredagen. Man åt dock ägg påskaftonen - för-
gade påskägg.

Valbörjans: Tugg eldar och i ängen majsjung.

ACC. N:R M. 16446: 27.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ning förekom. Snagesmannen gick med sin fader i
demonstr. tåget den 1:e maj till Folkets Park.
Den 1:e maj inleddes även vändagsbesöken för
familjerna ut till Folkets Park. Man flaneerade
på "stråket" och i regel, så hade de även
sommarkläderna kommit fram.

Pingst: Ungdomarna åkte ut till Båkeberg.
De tog ut korg med sig - och det dansades
o. spelades där ute. När man skulle åka hem,
plockade man grönt i skogen och tog med.

Midssommar: På gårdarna restes midssommar-
stänger. På Korsgatan var det barn och vär-
dinna, som skatte om den saken. Så lekta
man ring lekar, och på hatten dansade ungdom-
arna. I Folkets Park fanns en större mid-
ssommarstång.

Mörten: Fickes ej i Snagesmannens hem.

Lasse: Fickes ej i hemmet - ej heller på stan

ACC. N:R M. 16446:28.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Sagesmannen minns dock, att lusse knäcker baka-
des i bageriet, där han arbetade.

Jul: Man julsmyckade på stan. Sagesmannen
kan inte minnas någon julinblåsning. När famil-
jen bodde vid tegelbuket, gjorde man själva sylt
ta och skinka - sedan fick man köpa den
julkat. Modern brukade betebrot, pepparkakor och
klenor. Man lappade i grytan julafton. Då
ät man även skinka, sill, lutfisk och gröt.

På juldagsmorgonen åt man s.k. "plockfisk"
till frukost (dvs. Rypsväms lutfisk med
sill o. potatis o. skinka senap) Till middag åt
man vanligen korv och spjätt och Ris à la
kukta till dessert. Granen pryddes med en
flagga i toppen och i övrigt med bomull,
levande ljus, äpplen, glitter och små hjärtor
med pepparkakor och nålar. Man kunde
även kanta granen. Fadern el. någon av pojkar
klädde ut sig till tomte. Jultidning el. julbok vanlig julklys.